

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER ROZWOJU I
FINANSÓW**

Warszawa, dnia 23 lutego 2017 r.

WS3.S056.1.2017.10101.1

Pan
Andrzej Halicki

Stanisław Lis

W nawiązaniu do petycji z dnia 29.12.2016 r. w sprawie zmiany ustawy z dnia 16 listopada 2016r. o Krajowej Administracji Skarbowej w zakresie kontroli operacyjnej uprzejmie informuje, że zawarte w niej wnioski nie zostały uwzględnione i wyjaśniam co następuje.

W zakresie wniosku o podjęcia inicjatywy w celu nadania art. 118 ust. 2 ustawie z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej administracji Skarbowej następującego brzmienia: „Art. 118 ust. 2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, przedstawia się wraz z wszystkimi materiałami zebranymi w tej sprawie” przede wszystkim podnieść należy, że art. 118 ust. 1 ustawy o Krajowej Administracji Skarbowej stanowi przeniesienie na grunt tej ustawy treści, obowiązującego aktualnie, przepisu art. 36c ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 720 z późn. zm.). Podnieść należy także, że artykuł 36c ustawy o kontroli skarbowej był również przedmiotem badania przez Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 20 czerwca 2005 r., K 4/04, nie zakwestionował jego konstytucyjności. Trybunał Konstytucyjny uznał, że ustawa o kontroli skarbowej ściśle określa sytuacje, które uzasadniają przeprowadzenie kontroli operacyjnej, „a ich charakter wskazuje na istnienie konieczności zastosowania tego rodzaju ograniczeń”. Skoro bowiem ustawodawca nakłada na organy zadania polegające na rozpoznaniu i ujawnieniu przestępstw i wykroczeń w niej określonych oraz zapobieganiu im to organy te muszą być wyposażone w instrumenty prawne pozwalające na wykonanie tych zadań. Ustawa szczegółowo reguluje procedurę związaną z przeprowadzeniem kontroli operacyjnej, dopuszczalny czas jej trwania i sposób postępowania z materiałami uzyskanymi w jej wyniku. Kontrola operacyjna zarządzana jest, za zgodą Prokuratora Generalnego, przez Sąd Okręgowy w Warszawie, a to oznacza istnienie gwarancji ochrony praw człowieka.

Ponadto art. 118 ustawy o KAS dotyczy kwestii zastosowania kontroli operacyjnej, wyłącznie w przypadkach enumeratywnie wymienionych w przepisie oraz po zaistnieniu wskazanych w tym przepisie przesłanek i Szef Krajowej Administracji Skarbowej, wnioskując o zarządzenie kontroli operacyjnej, musi wykazać spełnienie tych przesłanek.

Dodatkowo należy również przytoczyć stanowisko TK wyrażone w wyroku TK z dnia 30 lipca 2014 r. sygn. akt K 23/11, na który również się Pan powołuje. Zgodnie z ww. wyrokiem „w świetle wyjaśnień otrzymanych od prezesów sądów apelacyjnych liczba sędziów zajmujących się oceną wniosków o zarządzenie kontroli operacyjnej nie wskazuje, by dochodziło do dysfunkcjonalności systemowej co do oceny przedstawionego sądowi materiału. Nie ma tym samym podstaw do stwierdzenia, jakoby nadzór sądowy, w jego obecnej formie był fasadowy i nieefektywny, toteż utrudniał wręcz uniemożliwiał prowadzenie wnikliwej kontroli wniosków o zarządzenie kontroli operacyjnej pod kątem legalności stosowanych środków technicznych i adekwatności środków, o które wnoszono w konkretnej sprawie.” Wobec powyższego kwestia konieczności przedstawienia sądowi wraz z wnioskiem o zarządzenie kontroli operacyjnej materiałów zgromadzonych w danej sprawie była już przedmiotem oceny Trybunału Konstytucyjnego, z której wynika, że obowiązujące regulacje prawne są wystarczające.

Jednocześnie też Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 20 czerwca 2005r., K 4/04 uznał, że przyjęte przez ustawodawcę rozwiązania odpowiadają wymogom formalnym zdefiniowanym w art. 8 ust. 2 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej protokołem nr 2 (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 z późn. zm.). Przepis ten ustanawia i definiuje prawo do życia prywatnego i rodzinnego, stanowiąc w ust. 1, że każdy ma prawo do poszanowania swojego życia prywatnego i rodzinnego, swojego mieszkania i swojej korespondencji. Zgodnie z ust. 2 art. 8 Konwencji ingerencja władzy publicznej w korzystanie z tego prawa możliwa jest tylko w sytuacjach określonych przez ustawę i koniecznych w demokratycznym społeczeństwie z uwagi na bezpieczeństwo państwowe, bezpieczeństwo publiczne lub dobrobyt gospodarczy kraju, ochronę porządku i zapobieganie przestępstwom, ochronę zdrowia i moralności lub ochronę praw i wolności innych osób. Jak zauważył Europejski Trybunał Praw Człowieka w wyroku z dnia 4 maja 2000 r. w sprawie 28341/95 Rotaru przeciwko Rumunii, LEX nr 76775: „Aby systemy niejawnej inwigilacji były zgodne z art. 8 Konwencji, muszą one zawierać gwarancje prawne stosowane do kontroli działań

właściwych służb. Procedury kontrolne muszą odpowiadać wartościom demokratycznego społeczeństwa tak wiernie, jak to możliwe, a w szczególności zasadzie praworządności, która jest w sposób wyraźny przywołana w preambule do Konwencji. Zasada rządów prawa zakłada, między innymi, iż ingerencja ze strony organów władzy wykonawczej w prawa jednostki powinna być przedmiotem skutecznej kontroli, która w normalnych warunkach powinna być przeprowadzona przynajmniej przez organy sądowe, jako że kontrola sądowa zapewnia najlepszą gwarancję niezależności, bezstronności oraz stosowania właściwej procedury.” Wszystkie te kryteria wypełnia, zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, art. 36c ustawy o kontroli skarbowej a więc per analogiam także art. 118 ustawy o KAS. Ponadto Szef Krajowej Administracji Skarbowej informuje Prokuratora Generalnego o wynikach kontroli operacyjnej po jej zakończeniu, a na jego żądanie również o przebiegu tej kontroli, przedstawiając zebrane w jej toku materiały (art. 118 ust. 13 ustawy o KAS).

Wniosek autora petycji w zakresie żądania dodania do art. 118 ustawy o KAS ust. 14 a o treści: „Art. 118 ust. 14a. Osobie, w stosunku do której była stosowana kontrola operacyjna doręcza się w ciągu 14 dni po jej zakończeniu postanowienie Sądu, o którym mowa w ust. 1 i ust. 3” oraz nadanie art. 118 ust. 16 ustawy o KAS brzmienia: „Art. 188 ust. 16. Na postanowienia Sądu, o których mowa w:

- 1) ust. 1, 3, 6 i 7 – zażalenie przysługuje Szefowi Krajowej Administracji Skarbowej;
- 2) ust. 3 – zażalenie przysługuje Prokuratorowi Generalnemu.
- 3) ust. 1, 3 – zażalenie przysługuje osobie, w stosunku do której była stosowana kontrola operacyjna” jest niezasadny z następujących powodów. Przede wszystkim wskazać należy, że nie wszystkie orzeczenia sądu, zgodnie z wolą ustawodawcy, są zaskarżalne. Na gruncie ustawy kpk i kks zażalenie na dopuszczenie lub odmowę dopuszczenia dowodów przez sąd nie jest prawnie możliwe. Ponadto wymóg dwuinstancyjności nie ma charakteru absolutnego – możliwość wprowadzania wyjątków od tej zasady jest przewidziana wprost w art. 78 Konstytucji, przy czym muszą one się mieścić „w granicach swobody regulacyjnej, wyznaczonej m.in. zasadą proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji) i racjonalności ograniczenia” (wyroki z: 18 października 2004 r., sygn. P 8/04, OTK ZU nr 9/A/2004, poz. 92 i 14 października 2010 r., sygn. K 17/07, OTK ZU nr 8/A/2010, poz. 75, wyrok o sygn. SK 6/05). W przedmiotowej sprawie brak zaskarżalności postanowienia Sądu Okręgowego w Warszawie wydaje się spełniać wskazane wyżej przesłanki. Ponadto autor petycji nie podaje argumentów przemawiających za koniecznością zaskarżenia postanowienia sądu przez osobę, wobec której była stosowana

kontrola operacyjna. Kwestia legalności zastosowania tego środka podlega ocenie Sądu Okręgowego w Warszawie i Prokuratora Generalnego natomiast kontestowanie przez osobę, wobec której zastosowano kontrolę operacyjną materiału dowodowego, zebranego w wyniku jej stosowania jest możliwe przed sądem, po wniesieniu aktu oskarżenia.

Zauważyć także należy, że ustawa z dnia 15 stycznia 2016 r. o zmianie ustawy o Policji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U poz. 147) stanowi wykonanie wyroku Trybunału Konstytucyjnego, na który powołuje się Pan w petycji, z dnia 30 lipca 2014 r. (sygn. akt K 23/11), stwierdzającego niezgodność wybranych przepisów: ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm.), ustawy z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz. U. z 2014 r. poz. 1402, z późn. zm.), ustawy z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 553, z późn. zm.), ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 568, z późn. zm.), ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. z 2015 r., poz. 1929), ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz. U. z 2014 r. poz. 253, z późn. zm.), ustawy z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz. U. z 2014 r. poz. 1411, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz. U. z 2015 r. poz. 990, z późn. zm.), z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z uchwaleniem ustawy o KAS oraz ustawy z dnia 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej uchylane są ustawy o kontroli skarbowej i służbie celnej, ale regulacje dotyczące kontroli operacyjnej zawarte w ustawie o kontroli skarbowej, które zostały zmienione ww. ustawą o zmianie ustawy o Policji i niektórych innych ustaw, zostały przeniesione do ustawy o KAS do art. 118 i są one tożsame z regulacjami w tym zakresie zawartymi w ustawach kompetencyjnych innych podmiotów uprawnionych do stosowania kontroli operacyjnej.

Upoważnienia Ministra Rozwoju i Finansów
Mariusz Krakowski
Dyrektor
Departamentu Wywiadu Skarbowego
w Ministerstwie Finansów